

Omfattende levekårsproblemer blant innsatte i norske fengsler

Pressemelding fra Forskningsstiftelsen Fafo

Dato: 18. februar 2004

Innsatte i norske fengsler har problemer på en rekke levekårsområder: Syv av ti var uten arbeid da de ble fengslet, nesten halvparten har grunnskole som lengste fullførte utdanning og fire av ti lever under fattigdomsgrensa. Dette er noen av funnene i den nye Fafo-rapporten Levekår blant innsatte i norske fengsler.

Forskningsstiftelsen Fafo har på oppdrag fra Justisdepartementet og Sosial- og helsedirektoratet gjennomført den første landsomfattende levekårsundersøkelse blant innsatte i norske fengsler. Studien har i tillegg til generelle levekår også fokusert på psykisk helse og rus. Datainnsamlingen er gjort i samarbeid med Statistisk sentralbyrå (SSB).

- Det mest alvorlige er opphopningen av problemer på flere områder samtidig, sier Fafo-forskerne Christine Friestad og Inger Lise Skog Hansen. Andelen med problemer på de ulike områdene varierer, men hele tre fjerdedeler har to eller flere levekårsmangler.

Noen av de viktigste funnene:

- Nær halvparten av de innsatte har hatt en oppvekst preget av to eller flere alvorlige problemer.
- Tre av ti hadde vært i kontakt med barnevernet før de fylte 16 år.
- Fire av ti har ungdomsskolen som lengste fullførte utdanning, mens dette er situasjonen for færre en av ti i befolkningen for øvrig. Svært få har utdanning utover videregående skole.
- De innsatte har svak tilknytning til arbeidsmarkedet. Kun tre av ti var i arbeid før fengslingen. Samtidig er det viktig å merke seg at et stort flertall har erfaring fra et arbeidsforhold av minst ett års varighet.
- En tredjedel av de innsatte var bostedsløse.
- Mange av de innsatte har dårlig helse. Halvparten har en eller flere kroniske sykdommer, og de er i langt høyre grad enn befolkningen ellers plaget med psykiske problemer. I befolkningen er det om lag en av ti både blant kvinner og menn som har psykiske plager, andelen blant mannlige innsatte er tre ganger så høy (27 %) og blant kvinnelige innsatte fire ganger så høy (39 %).
- Seks av ti er rusmisbrukere. For majoriteten dreier dette seg om blandingsmisbruk. Kvinnene er mer rusbelastet enn mennene. Jo yngre misbruket er, desto flere levekårsproblemer.

- Resultatene våre har vist at levekårsmanglene i denne gruppen henger sammen på måter som forutsetter helhetstenkning og samarbeid på tvers av ulike forvaltningsområder, sier Friestad og Hansen. Dette betyr at en vellykket reintegrering i samfunnet ikke kan sikres med enkelttiltak, men krever koordinering av ulike tjenester basert på en forståelse av marginaliseringens omfang blant de innsatte.

For ytterligere kommentarer:

Christine Friestad, tlf 22 08 86 51

Inger Lise Skog Hansen, tlf 22 08 86 91

Se også www.ssb.no (Dagens statistikk)

Fafo-rapport 429 Levekår blant innsatte kan bestilles på www.fafo.no